

Název krátké aktivity	Rozbor obrázků
Autor	Maxime Drouet, Francie
Téma	Informace nejsou znalosti
Kompetence	Komunikace v cizích jazycích / komunikace v mateřském jazyce / kompetence k práci s digitálními technologiemi
Úroveň obtížnosti	☒ Nízká ☒ Střední ☐ Vysoká
Věková skupina	13 – 15 let
Délka trvání	Série 2 lekcí, každá v délce přibližně 50 minut
Cíl hodiny	<ul style="list-style-type: none"> • Pochopit, že obrázky nezachycují realitu. • Být schopen rozpoznat, kdy je obrázek podvrh. • Rozšířit si schopnosti práce s ICT. • Zdokonalit se v používání cizího jazyka.
Úvod	<p>Naši studenti se s obrázky běžně setkávají: v televizi, v časopisech, v reklamách a na Internetu. Často považují za samozřejmost, že zachycují realitu. Cílem této aktivity je zvýšit kritické myšlení studentů právě v souvislosti s obrázky. Lekci je možné velmi snadno využít pro eTwinningový projekt – v takovém případě by na aktivitě společně pracovaly evropské týmy, ne skupiny ve třídě.</p>
Nástroje	<p>Budete používat následující nástroje:</p> <p>Pro tvorbu dotazníků: http://www.socrative.com (nutná registrace)</p> <p>Pro vytvoření nástěnky a vkládání dokumentů: http://padlet.com</p> <p>Pro tvorbu dynamických prezentací: http://www.prezi.com</p> <p>Pro vyhledávání podobných obrázků: http://www.tineye.com a https://images.google.com/</p> <p>JPEGsnoop: pro rozpoznání upravených fotografií (jedná se o freeware – zdarma použitelný software)</p> <p>Pro nahrání vlastního hlasu a vytvoření mp3 nahrávky: http://vocaroo.com</p> <p>Pro společné psaní: https://titanpad.com</p>

Postup

Před začátkem samotné práce – pro ověření znalostí studentů a jejich schopností pracovat s obrázky – vytvořte dotazník na stránkách <http://www.socrative.com/> (nutná registrace). Učitel si všechny odpovědi ponechá a použije na konci hodiny. Příklady otázek, které můžete položit:

- Portrét ženy: Je fotografie upravená?
- Obrázek ze zpráv: Je fotografie upravená?
- Obrázek nějaké osobnosti: Co si myslíte, že tenhle člověk dělá?
- Jak poznáte, zda obrázky, které jste viděli, odpovídaly skutečnosti, nebo byly upravené?
- Bylo možné obrázky upravovat např. v roce 1950, kdy ještě nebyly počítače?

1. hodina

Změnit obrázek? Jak snadné! (2 x 50 minut)

1. krok (50 minut)

- Pomocí <http://padlet.com/> či podobného nástroje nahrajte na online nástěnku několik dokumentů, např. fotografie z internetového zpravodajství, online reklamy nebo domovskou stránku nějakého webu. Dokumenty vám pomohou ukázat či podobného nástroje nahrajte na online nástěnku několik dokumentů, např. fotografie z internetového zpravodajství, online reklamy nebo domovskou stránku nějakého webu. Dokumenty vám pomohou ukázat, jak je možné s obrázky manipulovat, měnit je a/nebo zkreslit jejich význam. Příklady dokumentů (články a obrázky):
- „Al-Ahram newspaper defends doctored photo of Hosni Mubarak“, na webu The Guardian, 17. září 2010: <http://goo.gl/culwNG> (The Guardian)
- „Michelle Obama’s Oscars dress too revealing for Iranian media“, na webu theguardian.com, 25. února 2013: <http://goo.gl/KYM0zl> (The Guardian)
- „Manipulating truth, losing credibility“, Frank Van Riper, na webu The Washington Post: <http://goo.gl/0w5efl> (The Washington Post)
- „Demi Moore takes to Twitter to hit back at airbrushing claims“, na webu Daily Mail Reporter, 20. listopadu 2009: <http://goo.gl/R4mVgd> (The Daily Mail)
- „The 9 most unnecessary instances of celebrity photoshop“, autor: Lauren Duca, na webu The Huffington Post, 17. října 2013: <http://goo.gl/VaLoAw> (zejména obálka s Beyoncé) (The Huffington Post)
- “The Lash Stand. Will new attitudes and regulatory oversight hit delete on some photo retouching in print ads?”, Autor: Jessica Seigel, na webu Adweek.com, 29. května 2012: <http://goo.gl/1Kw60V> (Adweek)
- Reklama „Evolution“ od společnosti Dove, 2006 : <http://goo.gl/e9uxhr>
- „The Matarese Countdown“, autor: Pixus retouch, 2009: <http://goo.gl/2yCQqn>

Další příklady najdete zde:

- <http://www.arretsurimages.net/dossier.php?id=204> (ve francouzštině)
- <http://www.fourandsix.com/photo-tampering-history/> (v angličtině)

Tvůrčí aktivita: Studenti mají za úkol připravit si jednoduchou prezentaci na fiktivní hodinu pro žáky prvního stupně, aby jim ukázali, proč nemají všechny obrázky, které vidí, považovat za „pravdivé“ nebo „odpovídající skutečnosti“. Použít mohou www.prezi.com (nutná registrace) či jiný software nebo online stránku dle svého výběru, prezentace by však měla obsahovat:

- dva příklady retušovaných fotografií vybraných z obrázků nabízených na padletu;
- vysvětlení, co bylo pozměněno;
- přehled důvodů, proč si myslí, že byl obrázek změněn a jaké úmysly za tím byly;
- seznam problémů či možných nebezpečí, které pozměňování obrázků představuje.

2. krok (50 minut)

Prezentace výsledků

Každá skupina představí svoji prezentaci zbytku třídy, ostatní ji komentují a diskutují o ní. Tato aktivita probíhá v angličtině nebo jiném jazyce, který se studenti učí.

Studenti si hodnocení své prezentace mohou nahrát pomocí nástroje <http://vocaroo.com/>. Co se dozvěděli? Jaký teď mají názor na pozměňování obrázků? Mají nějaké další dotazy?

Vysvětlíte, že pozměňování obrázků není nic nového, svůj argument podložte články, jako je např. tento:

„Ye olde photoshoppe: The first ever altered images“, autor: Lee Moran, na webu dailymail.co.uk, 28. února 2012: <http://goo.gl/2osiBw> (Dailymail)

Učitel nabídne žákům několik rad, jak poznat, že byl obrázek změněn:

- Podrobně prostudujte detaily, obrázek si přiblížte!

Použijte např. stránku <http://www.tineye.com/>, abyste zjistili, kde je váš obrázek na Internetu použit, odkud pochází, kdy byl pořízen, kdo jsou lidé na něm zachyceni apod. Dalším zdarma dostupným nástrojem, který pomůže odhalit upravené fotografie, je JPEGsnoop,:

<http://goo.gl/bLwEVB>

- Klikněte na obrázek pravým tlačítkem, jděte na Vlastnosti (Properties) a otevřete záložku Podrobnosti (Details) - o svém obrázku získáte celou řadu informací. Uvidíte-li nápis „Photoshop“, je značně pravděpodobné, že fotografie upravena byla.

Domácí úkol: Realita nebo podvrh?

Dejte každému studentovi jeden obrázek: Jejich úkolem je podle výše uvedených rad zjistit, zda zachycuje realitu, nebo jde o podvrh. Odpovědi zašlou učiteli e-mailem s vysvětlením, jak k nim dospěli, a případně přidají další informace o obrázku, které zjistili.

Rada: Obrázek by měl být na webu snadno vyhledatelný, totéž platí o doplňkových informacích.

2. hodina	Malá změna... úplně jiný význam! (50 minut)
1. krok (5 minut)	Před začátkem práce shrňte informace ze všech nahrávek pořízených v předešlé hodině a odpovězte na všechny zbývající dotazy.
2. krok (20 minut)	<p>Stejně... přece však jiné!</p> <p>Obrázky, s nimiž budete pracovat, vyberte předem. Polovina třídy dostane obrázek s titulkem/popiskem vytvořeným učitelem. Druhá polovina obdrží stejný obrázek, avšak s jiným titulkem/popiskem.</p> <p>Studenti si obrázky vzájemně slovně popíší (titulky nezmiňují), sdělí si, co si o obrázcích myslí a jaké v nich vyvolávají pocity. Své názory nahrají na http://vocaroo.com/, vyjadřují se v angličtině či jiném jazyce, který studují. Každá polovina třídy si poté vyslechne jednu z nahrávek druhé poloviny.</p>
3. krok (25 minut)	<p>Hodnocení</p> <p>Veďte diskusi na následující téma: Jak je možné mít tak rozdílné názory na stejný obrázek?</p> <p>Vysvětlete, že titulek může vést k rozdílným interpretacím. Jedná se o další způsob, jak s obrázkem manipulovat a změnit tak jeho význam.</p>
	<p>V závěru vysvětlete, že při výběru obrázků pro vlastní potřebu nesmíme mít pochybnosti o tom, co na nich skutečně je, je nutné vyhledat zdroj, datum a další informace o jejich použití.</p> <p>Domácí úkol: Obrázek bude sdělovat to, co chceme.</p> <p>Předložte třídě obrázek. Studenti k němu ve skupinách vymyslí realistický popis. Mohou z něj udělat výřez, vymyslet si datum, místo apod. Popisek napíší v angličtině či jiném jazyce a svoji práci vloží do interního pracovního prostředí školy. Třída potom společně pracuje s https://titanpad.com/ a snaží se vysvětlit, jak bylo možné interpretovat stejný obrázek tak různými způsoby a k jakým by to mohlo vést problémům.</p>
Další možnosti	Studenti znovu odpovídají na otázky v dotazníku na http://www.socrative.com (nutná registrace), na které odpovídali v úvodu. Mohou použít nástroje, s nimiž se seznámili v této či jiných lekcích. Mohou si výsledky porovnat a diskutovat o tom, jaký pokrok udělali. Na jakých částech z hodiny musí ještě zapracovat?